SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Յ. ԵԱԶՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب: صندوق البريد ٤٨٧ التلفون ١٣٩٩٠

Է. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 133 (2544) — ԿԻՐԱԿԻ 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1953 — ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 — ԳԻՆ՝ 15 Ս. Դ.

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

? ?

ԻՐԱՆԻ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ՏՔԹ. ՄՈՒՍԱՏՏԷՂԸ

ԹԷՀՐԱՆ. — (Ե.Մ.) Մինչ մէկ կողմէն Թեհրանի զինուորական ատեանին առջեւ զինուորական դատախազը իր ամբաստանութիւնները կը կարդայ Մուսատտէքի դէմ, որոնք 10 օր պիտի տեւեն եղեր, միւս կողմէ Շահի պալատին բարձրաստիճան պաշտօնեաներէն մին հետեւեալը յայտարարեց. —

«Շահը այսօր 4 ժամ տեւող տեսակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետ Զօր. Զահետիի հետ։ Տեսակցութեան ընթացքին, Շահը խիստ կերպով բողոքեց և իր դառնութիւնը յայտնեց զինուորական ատեանին դէմ որ նախկին վարչապետ Տքթ. Մուսատտէքը «որպէս» հայրենադաւ կ'ամբաստանէ։

Շահը շեշտեց որ Մուսատտէք հայրենադաւ մը չէ եղած իր կեանքին ընթացքին։

Վարչապետ Զահետի, Շահին այս դառնութիւնն ու բողոքը իմացուց Տքթ. Մուսատտէքը դատող Զինուորական Ատեանին անդամներուն»։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԱՅՍՕՐ ԱԼ ԻՆՉՊԷՍ ՄԻՒՆԻԽԻ

Ատեն՝ հակադարձին կարելիութիւն կայ

Ֆրանսական Հանր. կարծիքը եւ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Միւնիխի համաձայնութեան խորին պարունակութիւնը — կ'ըսէ Թիրթը — խուսափեցաւ այն ատեն հանր. կարծիքէն և բնազդաբար արեւմտեան Եւրոպայի և Միացեալ Նահանգաց մի քանի մասնագէտներէն միայն, որ համոզուած էին թէ այս խոստովանութիւններէն Ռուսաստանի դուրս ձգուիլը, պարզ կոյր մը չէր կամ սխալ մը։ Բայց յորժամ Հանրապետական Վիլհելմշթրասէի (գերմ. արտ. գործ. նախարարութեան) գաղտնի փաստաթղթերը Ուաշինկթոնի մէջ, և Տեղեկն փաստաթղթերը Ս. Միութեան արտ. գործ. նախարարութեան կողմէ, այլեւս անել կասկածի տեղի չկայ։ Միւնիխին նպատակը կը կենտրոնանար Ֆրանսայի և Անգլիոյ դաւաճանութեան կողմէ Հիթլերի ձեռքերուն ազատ ձգուիլը դէպի արեւելք։

«Այս գործը — կը գրէ նոյն Օպզըրվաթէօր — բուն երեւոյթին քանի մը չի բաւեր։ Այսօր փաստը տրուած է։ Նախկին պատմութեան ամբողջական մը գրեթէ Ֆրանսայի արտ. գործոց նախարար (մեծ ակնածութիւն պ. Փ. Պօնէյ) նոյն ընկերային շրջանակները, — եթէ ոչ միեւնոյն անձերը, որ կարծեցին ազատել իրենց բոլոր հոգերէն, Հիթլերը Ռուսիոյ վրայ արձակելով, և որ չնախատեսեցին մէկ վայրկեան իսկ թէ Քրեմլին կրնար միեւնոյն ձեւով պատասխանել, — Նորէն կը սկսին, այս անգամ Ուաշինկթոնի ապաւինած, նոյն սխալները գործել։ Եւ յանցանքը շատ աւելի ծանր է, եթէ կարելի է աւելի ծանր ըլլալ, որովհետեւ Հիթլերականացեալ և Վէրմախթը, 1938-ի ամօթալի իրականութիւններ էին։ Մինչեւ հիմա, գերման զօրաշարժութիւնը այլեւս գոյութիւն չունի, եթէ ոչ ի զօրութեան, և որ կը պատրաստուին կամ վրէժ անոր կենալ ընծայել։ Ճիշդ է որ, — կ'եզրակացնէ տնտեսական հանդէսը — մեր նորավարժ խաղացողները պաշտպանուած են։ Հոս ալ իրենց յաջողին ունին։ Անհնարին համաձայնութեան պիտի մեծ արեւմտեան, քանի որ Գերմանիա պիտի «վերածուի» զինուորականօրէն, քաղաքականօրէն և տնտեսականօրէն մեծ ու Փոքր Եւրոպայի մը մէջ»։

«Այդ Մանչեսթըր Կարտիըն շատ ի դէպ յիշեց բառը այն ատեն երբ կը սկսուէր կեղծ-եւրոպական մեքենան կերտուիլ. «Գերմանիոյ դէմ պիտի պաշտպանուի՞ք եթէ, անգամ մը սպառազինուելէ վերջ, դուրս քաշուի համաեւրոպական Եւրոպայէն»։ Այս պարզ դիտողութիւնը կը ստուեր եւրոպական գաղափարներուն։

Հասկցուեցաւ կարծենք թէ ո՞ր է այս անգամ ալ գործին ակար կողմը։ Ինչպէս Միւնիխի օրերուն, այսօր եւս արեւմտեան քաղաքականութեան բովանդակ հաշիւներուն հիմնաքարն է յաւիտենական Գերմանիան։

Դժբախտաբար, ինչպէս պատերազմի նախընթաց տարիոյն խաղը, այսօր մը չէ, և իրաւարարութիւնն ալ մօրգաթաշխի մը վրայ չէ որ պիտի կիրարկուի։

Եւրոպայի մասնագիտութիւնները, որոնց անուններն ու ընկերութիւնները այնքան ալ դժուար հասկնալի տրամաբանութեան մը տարրերը չեն։

Լոնտոն — ԼՈՒՍԻՆ ԹԷՔԻԹԻՆՃԵԱՆ

(Շար. 2 և ՎԵՐՋ)

Նախագահ Օրիոլ մամուլէն կ'իմանայ Պերմուտայի ժողովին գումարումը

ՓԱՐԻԶ (Ե. Մ.). — Նախարարաց ժողովի ընթացքին, արտաքին գործոց նախարար Պր. Պիտօ յայտարարեց թէ ցանուցագիր մը ղրկած է բրիտ. արտաքին նախարար Իտընի բողոքելով որ Ֆրանսայի կարծիքը չէ առնուած Պերմուտայի ժողովին թուականը ճշդելու ատեն, այլ վերջին վայրկեանին միայն Ֆրանսայի իմացուցած են այդ համագումարին մասին։

Լաւատեղեակ շրջանակներու համաձայն, Նախագահ Օրիոլ բողոքած է, ինք մամուլէն իմացած է Պերմուտայի ժողովին թուականը, և այս բողոքին վրայ է որ Պր. Պիտօ վերոյիշեալ յայտարարութիւնը ըրած է։

Ֆրանս. Ազգ. ժողովին վիճաբանութիւնները

ՓԱՐԻԶ. (Դ.Բ.) Ֆրանս. Ազգ. ժողովը կը շարունակէ իր վիճաբանութիւնները «Եւրոպայի Պաշտ. Ուխտ»ին ծրագիրին վաւերացման շուրջ։

Կարգ մը երեսփոխաններու կարգին երէկ խօսք առաւ նախկին վարչապետ Տալատիէ, որ խիստ կերպով քննադատեց «Եւրոպայի Ուխտ»ին ծրագիրը, և առաջարկեց ոչ միայն մերժել այդ ծրագիրին կէտերը, այլ միեւնոյն ատեն չեզոք նկատել Գերմանիոյ շուրջ ցարդ բանակցուած բոլոր մասնակի համաձայնութիւնները։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանս. Ծերակոյտը երէկ վաւերացուց Սաարի հետ կնքուած համաձայնութիւնը։ Համայնավար Ծերակուտականներ դէմ քուէ արկեցին այս համաձայնութեան։

Սթալինի զմռսուած մարմինը

ՄՈՍԿՈՒԱ. — (Ե.Վ.) Մոսկուայէն ստացուած լուրի մը համաձայն, հազարաւոր մոսկուացիներ Կարմիր Հրապարակ խռնուեցան այցելելու Լենինի և Սթալինի դամբարանին, ինչպէս նաեւ դիտելու Սթալինի զմռսուած մարմինը։

Կ'ըսուի թէ Սթալինի մահէն ի վեր առաջին անգամ է որ կը բացուի անոր դամբարանը։

ՓԱՔԻՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ ԿԸ ՀԵՐՔԷ

ԼՈՆՏՈՆ — (Դ. Բ.) Փաքիստանի կառավարիչ Ղոլամ Մահամմէտ յայտարարեց թէ բոլորովին անհիմն են այն տարաձայնութիւնները, որոնց համաձայն Փաքիստան զինուորական խարիսխներ տրամադրած է Միացեալ Նահանգներուն։

Ան ըսաւ թէ Միացեալ Նահանգներու կատարած իր այցելութեան ընթացքին նախագահ Այզընհաուըրի եւ Տալըսի հետ տեսակցած է, եւ սակայն ռազմախարիսխներու կամ զինուորական հարցերու շուրջ որեւէ խօսակցութիւն չէ պատահած։

Ապա ան ըսաւ թէ, Լոնտոնէն Եգիպտոս եւ Անգարա պիտի մեկնի, նախագահներ Նեկիպի եւ Պայարի հետ խօսակցելու համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ — Վերջին երկու երեք օրուան ընթացքին ցուրտ սաստիկ ալիք մը պաշարեց Միջին Արեւելքը։

Պէյրութի ծովեզերքը գտնուող եգիպտական առագաստանաւ մը որ 200 թոն ապրանք կը փոխադրէր, ահարկու ալիքներուն և փոթորիկին պատճառաւ ընկղմեցաւ։ Նաւաստիները կրցան իրենց կեանքը փրկել։

Նոյնպէս Պէյրութի ծովեզերքը Լիբանանեան առագաստանաւ մը ալ ընկղմեցաւ, մարդկային զոհ չկայ։

Հէրմէլի շրջանին մէջ 15 բանուորներ որոնք ճամբան բաց պահելու նպատակաւ կը գործէին, ձիւնամրրիկէն ազատելու համար Յօնէկայ քարայր մը կը մտնեն, սակայն անընդհատ տեղացող ձիւնը կը փակէ քարայրին դուռը, Լիբանանի բանակայինները 24 ժամէ ի վեր կը փնտռեն զիրենք։

Պաալպէքի շրջանին մէջ 17 գիւղացի աղջիկներ որոնք իրենց ոչխարները կ'արածէին 48 ժամէ ի վեր անյայտացած են. երէկ օդանաւեր երկար ատեն Ցօլչ կատարեցին սակայն անօգուտ, որովհետեւ ձիւնի բարձրութիւնը մէկ ու կէս մեթրի բարձրացած է։

Մեծն. Բրիտանիոյ եւ համայնավար Չինաստանի միջեւ

ԼՈՆՏՈՆ. — (Դ.Բ.) Բրիտ. առեւտրական նախարարը երէկ համայնքներու տան մէջ յայտարարեց թէ, բրիտ. կառավարութիւնը ներկայիս կ'ուսումնասիրէ ծրագիր մը, առեւտրական յարաբերութիւնները կարելի եղածին չափ ընդարձակելու Անգլիոյ և համայնավար Չինաստանի միջեւ։

Նախարարը աւելցուց թէ, փոխադրուելիք ապրանքներուն մաս պիտի չկազմեն պատերազմական նիւթ ծառայող ապրանքներ։

ՕՐՈՒԱՆ [illegible]

ՊԻՎԱՆԻ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բրիտ. աշխատաւորական կուսակցութեան ձախ թեւի պետ. Պր. Անըյրն Պիվան իր արդիւնաւոր քաղաքականութեամբը ծանօթ է բոլորին։

Ան առաջին մէկ օրէն կը պահանջէ ըմբոստանալ Միացեալ Նահանգներու քաղաքականութեան դէմ, ձերբազատել Անգլիան անոր ազդեցութենէն, մանաւանդ տնտեսական իշխանութենէն, և աւելի լաւ լեզու մը գտնել Սովետ Միութեան և ժողովրդային Չինաստանի հետ։

Եթէ երբեք Անըրէն Պիվան Անգլիացի մը եղած չըլլար զայն անմիջապէս որպէս համայնավար պիտի ամբաստանէին, և առաջին ամբաստանողը պիտի ըլլային բրիտ. Աշխատաւոր և անոր գործակալները։

Բայց որովհետեւ Անըրին Պիվան անգլիացի մըն է, և չկայ անգլիացի մը որուն միակ մտածումը իր հայրենիքին շահերուն պաշտպանութիւնը չըլլայ, հետեւաբար Պիվան չի կրնար համայնավար մը եղած ըլլալ, կամ այդպիսին ամբաստանուիլ։

Հետեւաբար Պիվանի մը արտայայտութիւններն ու առած աշխատանքները միայն Անգլիոյ շահերէն մղուած են։ Ուրեմն հիմա որ վստահ ենք թէ Պիվան համայնավար մը չէ, տեսնենք թէ ի՞նչ կ'ըսէ. —

Պիվան կը շեշտէ՝

«Ես վստահ եմ որ Սովետ. Միութիւնը պատերազմ յայտարարելու նպատակ չունի, ո՛չ իսկ Եւրոպայի դէմ»։

«Սովետները միշտ պատրաստ են բանակցելու»։

«Մենք կարելի եղածին չափ պէտք է ընդարձակենք մեր առեւտրական փոխանակումը համայնավար Չինաստանի հետ»։

«Միացեալ Նահանգներուն պէտք է իմացնենք թէ այլեւս իր քաղաքականութիւնը պիտի՛ չ'որդեգրենք, մասնաւորաբար Չինաստանի նկատմամբ, ինչպէս նաեւ թոյլ տալու չենք որ Միացեալ Նահանգները առանձնէ աշխարհի ղեկավարութեան ղեկը»։

Ուրեմն, Պիվան կէտերը իրենց տեղը կը դնէ, ինչպէս կ'ըսեն ֆրանսացիք, և կ'ըսէ թէ Սովետները պատերազմ պիտի չշղթայազերծեն, անոնք պատրաստ են բանակցելու արեւմուտքի հետ, Անգլիա պարտի համայնավար Չինաստանի հետ իր առեւտուրը ընդլայնել և ի վերջոյ պէտք չէ հետեւիլ Ուաշինկթընի քաղաքականութեան, ու... պէտք չէ թոյլատրել որ Միացեալ Նահանգները առանձնէ աշխարհի ղեկավարութիւնը։

Անգամ մը եւս կրկնենք թէ Պիվան համայնավար մը չէ, որովհետեւ նոյնիսկ անգլիացի համայնավարը նախ անգլիացի է, վերջը համայնավար։ Թերեւս շատեր մեզ մեղադրեն այս գաղափարին համար, սակայն պատմութիւնը մեզ կը սորվեցնէ թէ անգլիացին ամէն բանէ առաջ անգլիացի է, յետոյ կրօնական, գաղափարական կամ այլ մարդ։

Հետեւաբար երբ Պիվան Սովետ. Միութիւնը կը պաշտպանէ, Միացեալ Նահանգներու դէմ կ'արտայայտուի, ոչ թէ Սովետները սիրած ըլլալու է որ կ'ընէ այս յայտարարութիւնը, այլ իր երկրին շահերուն վտանգները կը նշմարէ ամերիկ. քաղաքականութեան հետեւելով. և ս դարձեալ, որպէս անգլիացի մտածելով է որ կ'ըսէ թէ «պէտք չէ՛ թոյլատրենք որ ամերիկացիք առանձնեն աշխարհի ղեկավարութիւնը» այսինքն, քանի որ Անգլիոյ ձեռքէն ելաւ այդ ղեկը, ուրեմն ամերիկացին ալ չպէտք ձգել զայն, և այս բոլորին համար կ'առաջարկէ համաձայնութեան լեզուն գտնել Սովետ. Միութեան հետ։

Այսպէս ուրեմն, Ցոլաբի կայսրութիւնը պիտի չկարենայ երկար կեանք մը ունենալ...

ՎԱՀԷ

ՎԻՇԻՆՍՔԻԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ. — (Դ. Բ.) ՄԱԿ-ի Քաղաքական Յանձնախումբը այսօր օրակարգի նիւթ պիտի ընէ Սովետ Միութեան կողմէ ներկայացուած նոր առաջարկը խաղաղութեան պաշտպանման շուրջ։

Այս առաջարկը երբ ներկայացուեցաւ Սովետ պատուիրակութեան պետ Պր. Վիշինսքիի կողմէ, Յոր առաջարկեց, բացարձակապէս արգիլել ջրածնային, հիւլէական և այլ ռումբերու և զէնքերու գործածումը։ Հինգ մեծ պետութիւնները մէկ տարուան ընթացքին մէկ երրորդի իջեցնեն իրենց ներկայ զինեալ ույժերը։ Ջնջել օտար երկիրներու մէջ զետեղուած ռազմախարիսխները, ինչպէս նաեւ արգիլել պատերազմը հրահրող քարոզչութիւնները։

Ապա Պէրմուտայի ժողովին մասին խօսելով, Վիշինսքիի ըսաւ թէ այդ ժողովը ոչ մէկ արդիւնք կրնայ ունենալ խաղաղութեան պահպանման համար, ինչպէս նաեւ որեւէ ժողով յաջողելի է, այնքան ատեն որ հինգ մեծերը չեն մասնակցիր նման ժողովի մը։

«Հ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ»

Արժանաւոր եւ փրկարար բան է սիրել բանաստեղծները, որովհետեւ եթէ իսկապէս այդպէս են, այսինքն բանաստեղծ առանց փերագիրներու, ամէն ժամանակ առնուք Աստուծոյ եւ մարդուն միջեւ շաղկապումի լուսաւոր օղակներ կը դառնան։ Իրենց խօսքը կենդանի խորհրդանշան է կոյր եւ վշտահար մարդկութեան փրկութեան համար, եւ անոնց նուագը համերգ մըն է որ կ'ընդգրկէ բոլոր արարածները անդերկրեան վերացումի մը համար։

Իսկ եթէ, ընդհակառակն, բանաստեղծ մը ըմբռնելու համար սորվելու ենք գիտնալ յօյաստարարութիւնները, ժողովականները, խմբակները, որովհետեւ առանց անոնց անհասկնալի պիտի մնար մեզի անոր լեզուն, պէտք է իսկոյն եզրակացնենք թէ տարիկա մեծամետ մը կերկերոտ ձայնն է եւ կամ թէ իր գործը տարօրէն յղացուած է քմահաճ երեւակայութեան մը։

Հետեւաբար մենք կրնանք չենք ուզեր (ismes) կամ լուսաւոր մեկնաբանութեան, հնարանութեան, վերացականութեան եւ նմաններու — որոնք անդրանցքան անյաջող ձեւերու վաստակուածներ են — այլ կը փնտռենք արուեստագէտին գործին մէջ յաւերժական գեղեցիկին նշանները։ Գեղեցկութիւն զոր կը նշմարենք իրաւցնէ նրբերանգներուն մէջ Հայաստանի երգիչի մը՝ Հ. Վահան Յովհաննէսեանի։

Բանաստեղծ որ կը ճանչնայ բարբառը այն մեծ եղբօր որ Հըրանտ Նազարեանցն է, ուրիշ զըտարին զաւակ մը նահատակ Հայաստանի։ Յովհաննէսեան ինքն մեզի կը հանէ զգեստաւորուած խորհրդապաշտ եւ արեւոյթի Աբելերի հանդերձանքով։

Իր բանաստեղծութիւնը պատգամն է սիրոյ եւ հաւատքի, նա միայն լոյսին համար կ'երգէ։ Իր խօսքը միշտ պիտի ունենայ խոր իմաստ մը մարդկային եւ կրօնական։ Իր ներշնչման աղբիւրները պիտի ըլլան միշտ նուրբ զգացումներ՝ որոնց ծագումը մասնաւորապէս հոգեկան ամենամաքուր թագաւորութեան ծոցին է։

Հոգիս ստացուեր իր «Բերթուածները» (Ս. Ղազարու Հայկական տպարանէն) իր մէջ ուղղենալներ ձայնը բարեկամ՝ որուն մէջ կրնայինք մենք զմեզ նշմարել, մենք որ ամէն օր կ'իյնայինք ու կը կանգնէինք, շարունակ կ'ողբայինք ու կը հառաչէինք։ Եւ իսկոյն շնորհակալ եղանք իրեն։

Բայց շատ անգամներ կարդացինք իր երգը, զանիկա ուսումնասիրեցինք, եւ վերջապէս հաճոյք է մեզի արտայայտել այն շարժառիթները որոնց համար կը զմայլինք անոնց վրայ։

Ես յոյսին նոր երգեցի
Հովուի աղէօս սրինգով,
Եւ իմ յոյզերս հիւսեցի
Արեգակին ցոլերով։

Ահա բոլոր Հ. Վ. Յովհաննէսեանը, իր աշխարհը։ Զինաղ աշխարհ՝ որովհետեւ բարձր, ուսկից բանաստեղծը կը ծաղ ակնարկ մը տալու աշխարհի անցաւորդին։

Թանձր քսուերներ երբ իջան
Այգիներու երեսին,
Ես [illegible]՝
Լոյս վառեցի իմ սրտին։

Եւ անոր մարդը, ան ալ ծընունդ։ Միշտ ձեռքը սակայն այն փառ լոյսերը՝ որով հոգեհատ պիտի յաղթէ խաւարին՝ դէպի առաքինութիւնը լոյսի թագաւորութեան։

Այս բանաստեղծին մէջ մենք կը գտնենք ինքնատպութիւն, ինքնատպութիւն՝ զոր կը յատկանշէ մասնաւորապէս շարունակական ուժգին կոչը ուղղուած հոգիին, հոգի մը, լեցուած զօրեղ շունչով մարդկութեան, բայց միշտ թեթեւ ու պատրաստ վերացումի։ Այս մեր բանաստեղծն ալ պիտի երգէ անշուշտ կենդանիները, ծաղիկները, դաշտերը, առուները, ալերը, բնութիւնը, բայց լոկ այն տեսակէտով՝ որ ամէնքն ալ ստեղծուածներն են այն հզօր, քաղցր Աստուծոյ՝ որուն մաստութիւնը կը թեւածէ իր հոգեկան առեղծուածային աշխարհին մէջ։

Երբեք կանգ պիտի չառնէ անիծելու այն ճակատագիրը որ շատ անգամ կը գժնէանայ մարդոց վրայ, այլ պիտի ըսէ մեզի թէ «ո՛չ մէկ հառաչ զուր կը ցնդի»։ Ցաւը սակայն իր մէջ պիտի բարձրանայ հասնի իբրեւ գերագոյն շարժառիթ արուեստի՝ որ կը վերջանայ ներդաշնակ ստեղծագործութեան մէջ երկնային իրերու։

Նա պիտի չմեղանչէ ոճի պըճրանքով՝ երբ հոգիացնէ վիպական կամ գրեթէ դիցաբանական պատկերներ, պիտի չհասնի յանդգնութիւններու «ամէն գնով» ինչպէս այսօրուան նորայթն է — այլ իր բոլոր ըսածը պիտի ըլլայ ամէնէն անկեղծ այլակերպութիւնը այն յուզումներուն զոր զգացած է։

Նա պիտի ըսէ ընթերցողին իր «Ես ու դուն»ին մէջ։

Դուն ինծ խորհուրդ մ'ես համակ
Ես առեղծուած մը եղի։

Ահա կանգնած դէմ դիմաց
Ինչպէս երկինք եւ ովկեան
Մենք իրար մէջ անդրադարձ
Եւ անճառ յուսիսեան։

Անոնք յաջող իմաստներ են, բայց մեր (բանաստեղծը) եզրակացընելով լեռլուծումը որուչ մտածումի մը, պիտի աւելցնէ.

Թերեւս մենք հանդիպինք
Յառաջացող զարուններ,
Կամ տիրմի մէջ հեռաւոր.
[illegible]
Փրփրալու ականջին։

Աղխաշի պէս մենաւոր
Ճամբուն եզերք նստած.
Քեզ կը սպասեմ
Ով անծանօթ սիրելի։

(Բազմավէպ) (Շար. 5)

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՍՈՒԼԻՍ

Ի՞ՆՉ Է ՊԱՏՈՒԱՍՏԸ Ի՞ՆՉ Է ՇԻՃՈՒԿԸ

Ծաղկախտի պատուաստով մարդկային ընկերութիւնը հարուածող մեծ աղէտներէն մին վերջնապէս զգետնուած կարելի է նկատել։

Երբեմն շիճուկի մը կանխարգելիչ ներարկումը պատուաստումի համարժէք է, օրինակ կեղծմաշկի (տիֆթերի) եւ կամ պրկախտի (թեթանոս) հիւանդութեանց հաւանականութիւնը շիճուկներու ներարկումով կը կանխարգելուի։

Կեղծմաշկի համաճարակի մը պարագային, մասնաւորաբար շիճուկը պէտք է գործածել արագ ախտադերծում մը ձեռք ձգելու համար։ Ինչպէս նաեւ կասկածելի վէրքի մը առթին պրկախտի շիճուկը ներարկելու է։ Կը կրկնենք շիճուկով ձեռք բերուած ախտադերծում մը արագ կ'ըլլայ, բայց տեւական չ'ըլլար։

Ներկայիս թէ պրկախտի, թէ կեղծմաշկի դէմ պատուաստներ կան որոնց ներարկումով յիշեալ հիւանդութիւններու տեւական ախտադերծումը կ'ապահովուի ամիս ու կէս կամ երկու ամիս ետք։

Շնորհիւ Փասթէօրի հանճարին կատաղութեան հետեւանքով մահեր այժմ հազուադէպ են։

Կարելի չէ չյիշել ուրիշ հանճար մը եւս, Ռուն, որ կեղծմաշկի շիճուկը գտած է։ Հարիւր հազարաւոր մանուկներ իրենց կեանքը այդ գիւտին կը պարտին։ Հետզհետէ վարակիչ հիւանդութիւններու դէմ պատուաստները կը բազմանան։

Ներկայիս կարգ մը մանրէներու թոյներով ալ պատուաստներ կը պատրաստեն, որոնց անաթոքսին անունը տուած են։

Չենք կրնար բոլորն ալ թուել հոս, միայն մէկ քանիները յիշենք —հակաժանտախտային պատուաստ, քոլերայի դէմ, ժանտատենդի դէմ պատուաստ։

Շիճուկները, ինչպէս վերը ըսինք պատուաստուած կենդանիէ մը կը քաղուին։ Օրինակ, պրկախտի շիճուկը, կեղծմաշկի կամ թունքի շիճուկը։ Շիճուկ պատրաստելու համար ամենէն շատ գործածուած կենդանին ձին է։

Արդ կը պատահի երբեմն որ շիճուկ ստացած անձ մը ամիսներ, տարիներ ետք վերստին շիճուկ մը ստացած պարագային ենթարկուի շիճուկի հիւանդութեան։

Շիճուկային ներարկումի հետեւանքով ստացուած այդ հիւանդութիւնը երբեմն բաւական ծանր հանգամանք կ'առնէ։

Ուրեմն մէկուն երբ առաջին անգամ շիճուկ կը ներարկուի, կարելի չէ նախատեսել շիճուկի հիւանդութեան պարագան, բայց տարիներ ետք (10 կամ 20) տարի, նոյնիսկ աւելի, երբ պէտք ըլլայ վերստին այդ անձին շիճուկ մը ներարկել, այն ատեն հիւանդին տէրը կամ ինքը հիւանդը, պէտք է յիշեցնէ բժիշկին թէ ժամանակին շիճուկ մը ստացած է։ Այդպիսի պարագային մը շիճուկը աստիճանաբար կը ներարկուի եւ ստացողը եթէ նոյնիսկ վեց օր ետք շիճուկի հիւանդութեան ենթարկուի, դիւրութեամբ կը բուժուի։

Որեւէ անպատեհութիւն չկայ մանրէներու թոյներով պատրաստուած պատուաստներուն եւ ձիու շիճուկով պատրաստուածներուն միջեւ։ Պատուաստումի այդ երկու կերպերը իրարու չեն հակասեր։

Պատուաստներու եւ շիճուկներու հրաշալի գիւտերուն շնորհիւ, կանխարգելիչ միջոցներով կարելի պիտի ըլլայ դեռ ուրիշ շատ մը հիւանդութիւններու առաջքը առնել։

Մենք կը հաւատանք, որ մօտ ապագային կարելի պիտի ըլլայ խլիրդին դէմ ալ պայքարիլ պատուաստի մը, շիճուկի մը միջոցաւ եւ կամ նորագիւտ դարմանումի եղանակով մը։ Ինչպէս վերջին քանի մը տարուան մէջ յաջողեցան զգետնել անկէ ոչ նուազ աւերիչ թոքախտը,

* * *

Հազիւ լրացուցած էինք մեր ներկայ տեսլիքը, երբ հեռագիրները աւետեցին սպասուած ուրախ լուրը, թէ գտնուած է խլիրդին (քանսէր) դարմանումի կերպը։

Այդ բարեպատեհ իրողութիւնը ի լուր աշխարհի յայտարարողը փրոֆ. Ջէյման Վաքսմանն է։

Տասը տարիէ ի վեր իր գտած մէկ նիւթը «աքթինոմիսինա» որ նախ անգործածելի ըլլալ կը կարծէր, կրցած է յաջող փորձերով լաւ արդիւնքներ ձեռք ձգել խլիրդաւոր կենդանիներու եւ ապա մարդոց վրայ։

Մենք ջերմօրէն կ'ողջունենք խլիրդը զգետնող այս գիւտին երեւումը, մաղթելով որ սկզբնական փորձերուն յաջորդեն նորանոր նըւաճումներ ցաւատանջ մարդկութեան բարօրութեան համար։

ՏՕՔԹ. Գ. Օ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

(Շար. 2 եւ վերջ)

«Աշուղ Ղարիպ»ի բեմադրութիւնը

Կիրակի 15 Նոյեմբերին, Սինեմա Տրիանոնի մէջ տեղի ունեցաւ «Աշուղ Ղարիպ»ի բեմադրութիւնը։

Մենք պիտի չքննադատենք բեմի կազմակերպութիւնը, ժողովուրդին խանդումը, աւելի քիչով ձախուած սովորականներուն պատճառաւ, ներկայացման մէկ ժամ ուշ սկսիլը, բեմին աղքատութիւնը, եւ այլ մը յերութիւններ։

Աւելի ճիշդը չենք ուզեր քննադատել, որովհետեւ այժմ մեզի քաջալերելու մասին պիտի մտածել. ինչպէս նաեւ կ'ուզենք որ ամէն մտածումը ունենայ հայեցահայութիւն որեւէ հայկական ձեռնարկի շուրջ։

Այսպէս սխալ է ենթադրել թէ չի քաջալերել որեւէ գեղարուեստական ձեռնարկ, ուրկից հայերէն երգեր, հայերէն բանախօսութիւններ, հայերէն ներկայացումներ, հայերէն խօսակցութիւններ կը լսենք։

Սխալ է այլեւս նոյն հաշիւներ փնտռել, անձնական կամ խմբական հարցեր արծարծել հայկական որեւէ ձեռնարկի շուրջ։

Այն, իւրաքանչիւր հայուն համար արդար պարտականութիւն մը պէտք է ըլլայ քաջալերել բարոյապէս եւ նիւթապէս նման ձեռնարկներ, ինչ գոյնի, ինչ գաղափարի ալ պատկանին։

Ահա այս ճգնաժամով դիտեցինք եւ այսուհետեւ պիտի դիտենք ու քաջալերենք հայկական որեւէ ձեռնարկ։

Գալով «Աշուղ Ղարիպ»ի բեմադրութեան, ըսենք ուրախ քաջալերելի էր ու սիրելի։ Նախ իր այդ բեմին յնցած հայերէն խօսք, երգ ու նուագ։

Ճանաչելի են Պր. Աշոտ Պետրոսեան (Ղարիպի դեր), Օր. Աշխէն Կարապետեան (Սանամ), Օր. Ժորժէթ Մինասեան (Արեգնազ), Դերասան Պր. Կարօ Ալեքսեան (Թէժ Մահմուդ) Պր. Ժորժ Զաքարեան (Շահ Սանամի) Պր. Թորոս Ասլանեան (Վոսնոակեան) Պր. Պետրոս Կարապետեան (Բ. Աշուղ) Օր. Ռոզա Ցակոբեան (Ղարիպի Մայր), փոքրիկ Գրանեան (Հայր պարով) իսկ Պր. Նաւասար Աւետիսեան (խանի Փոլատ եւ Գալոսեան պարով) որ հանդէս ժողովուրդին բուռն ծափահարութիւններուն արժանացաւ։

Կը շնորհաւորենք, կը քաջալերենք եւ յարատեւել կը մաղթենք բոլորին, յուսալով որ միշտ աւելի ունենանք նման հաւաքոյթներ վայելելու։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Ստիւտըպէյքըր

Աշխարհահռչակ ինքնաշարժներ, տոկուն եւ խնայողական. որոնք մէկ թիթեղ պէնզինով 175 քիլոմէթր ճամբայ կը կտրեն։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել՝ ընդհանուր ներկայացուցիչ՝
ՎԻՔԹՈՐ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆին

Պաթրոն—Կիլիքա, Հեռաձայն թիւ 13346

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՎԱՀԷ-ՎԱՀԵԱՆԻ

«Յարալէզներու Հաշտութիւնը»

(Հայրենական յուշեր)

Բարձրորակ թուղթ, մաքուր տպագրութիւն, 500 էջ, աւելի քան 125 պատկերներով։

ԳԻՆ

Լիբանան—Սուրիա.— թղթակազմ 650 լիբ. դհկ.
օճեղ լաթակազմ 850 լիբ. դհկ.
Արտասահման.— թղթակազմ 2.5 տոլար
օճեղ լաթակազմ 3.5 տոլար

Ստանալու համար դիմել հեղինակին, հետեւեալ հասցէով.—
Sarkis Abdalian P. O. Box 1239, Beirut, Lebanon.

ՀԷՔԵԱԹ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ԾԱԳՈՒՄԸ

∴

Մատանիներ փոխանակելու սովորութիւնն ալ Եգիպտոսէն է հին դարերէն, երբ մարդոց մտքին մէջ արմատացած էր այն տեսակէտը, թէ մատանին այն օղակն է, որ իրարու կը միացնէ երկու պայմանագիր կողմերու խոստումները՝ ամուսնական թէ առեւտրական համաձայնութեանց մէջ։ Հին կտակարանին մէջ կան (գլուխ 41) հետեւեալ բառերը.—

— Ահաւասիկ կացուցի զքեզ այսօր ի վերայ երկրիս Եգիպտացւոց։ Եւ հանեալ Փարաւոնի զմատանին իւր ի ձեռանէ իւրմէ՝ եդ ի ձեռին Յովսէփայ, եւ զգեցոյց նմա պատմուճան բեհեզեայ, եւ արկ մանեակ ի պարանոց նորա։

Փարաւոն ամբողջ Եգիպտոսը Յովսէփին կու տար եւ իբրեւ գրաւական այդ նուէրին, անոր մատը կ'անցնէր մատանի մը, իսկ պարանոցին մանեակ մը։

Ատեն մը սովորութիւն կար երկու կտոր ընելու ոսկի կամ արծաթ առարկայ մը։ Մէկ կէսը կու տային փեսացուին, միւսը՝ հարսնցուին։

Հին Իրլանտայի մէջ, այրը աղջկան թեւը կ'անցնէր մարդկային մազէ հիւսուած ապարանջան մը։ Եթէ աղջիկը ընդունէր այդ նուէրը, ընդունած կ'ըլլար նաեւ անոր ամուսնութեան առաջարկը։ Հաւանաբար այս սովորութեան շարունակութիւնն է սիրուած անձին մազէն խուրձ մը տուփիկով մը կուրծքէն կախելու արդիական սովորութիւնը։ Նկատելի է, որ մեր չհաւնած հիները տրամաբանութիւն ալ ունէին ուրիշ շատ մը բաներու շարքին,— մատանի, մանեակ կամ ապարանջան կլոր կ'ըլլան։ Ո՞վ կրնայ դուրս գալ շրջանակէն...

Միջին դարերուն ալ մատանին խորհրդապաշտ նշանակութիւն ունէր։ Հին Յունաստանի մէջ, նշանտուքի մատանիին մէջ արձանագրուած կ'ըլլային հետեւեալ բառերը «Նուէր այն աղջկան, որուն առաքինութիւնն ու իմաստութիւնը տեղ մը չկան»։

Երկու սրտեր անքակտելի կերպով իրարու միացնելու «առաքելութիւնը» ունի նաեւ այսօրուան պսակի մատանին։ Այս մասին՝ յիշատակութիւն կայ Եգիպտոսի պատմութեան մէջ, ինչպէս ցոյց կու տան սեպագիր արձանագրութիւնները՝ Եգիպտացիք կը հաւատային, թէ շրջանակը յաւիտենական է, ո՛չ սկիզբ ունի, ո՛չ վերջ։ Ուրեմն նորապսակներուն սէրն ալ անվախճան է։

Եբրայեցիներուն մօտ, մատանին սովորաբար խորհրդանշան մըն էր, այսինքն շատ մեծ կ'ըլլար եւ մատ անցնելու համար չէր, այլ շինուած էր։ Բրիտանացիները ոսկի մատանին գործածել սկսած են 860 թուականին։ Պսակի արարողութենէն վերջ՝ մատանին որուն ներսի կողմը փորագրուած կ'ըլլային հարսին եւ փեսին անունները, ցոյց կը տրուէր հրաւիրեալներուն։

Այսօր, հարսանեկան մատանիին վրայ երբեմն կը փայլի թանկագին քարեր։ Կ'ըլլան պարզ, առանց զարդի։ Բայց անոր ընկերացող գաղափարը միեւնոյնն է,— օղակել երկու ամուսնացեալները։ Մատանին ունի ուրիշ իմաստ մը եւս,— խորհրդանիշն է ամուսնոյն տիրապետութեան՝ կնոջ վրայ։ Տեսակ մը շղթայ կամ կապանք, որ կը կաշկանդէ աղջկան ազատութիւնը։ Բարեբախտաբար հիմակուան հարսերը ծանօթ չեն այս մանրամասնութեան, այլապէս իրենց մատը չէին անցնէր նոյնիսկ ամենէն թանկագին մատանին...

Բայց, ինչո՞ւ ամուսնութեան մատանին ձախ ձեռքը կ'անցնեն։ Պատճառը հետեւեալն է.— հին ատենները աջ ձեռքը խորհրդանիշն էր այր մարդուն ուժին, ձախը՝ հպատակութեան։ Ինչո՞ւ մատնեմատին վրայ եւ ոչ թէ ճկոյթին։ Որովհետեւ հինները կը հաւատային, թէ ձեռքին մատնեմատէն մեկնող երակներն են, որ ուղղակի սիրտը կ'երթան։ Անշուշտ, այսօր մարդկութիւնը այդ յիմարութեան չի հաւատար, բայց մարդիկ կը յարգեն ընկալեալ սովորութիւնը,— մատանին ձախ ձեռքին մատնեմատին վրայ։

Պատմական ծագում ունին նաեւ դրամօժիտի կամ Ամերիկայի մէջ ընդհանրացած շաուըր փարթիի սովորութիւնները։

«Յ». Ժ.

(Շար. 2)

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Տեղական և միջազգային լուրեր

ՍՈՒՐԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԵՒ ՊԱՍՔԷԹՊՈԼԻ ՎԵՐԻՆ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ Հինգշաբթի գիշեր, Դամասկոսի մէջ, կրթական նախարարութեան ենթակայ մարմնակրթանքի տնօրէնութեան գրասենեակին մէջ գումարուեցաւ ժողով մը, ուր ներկայ էին Դամասկոսի, Հալէպի, Համայի Հոմսի և Տէր–Զօրի մարզական ներկայացուցիչները։

Երկու տարուան ժամանակաշրջանի մը համար ֆութպոլի վերին կոմիտէութեան (Լիճնէ Օլիա) ընտրուած են.— Պր. Պր. Սելիմ Աթել Ապտել Հաք՝ նախագահ, Սաիտ Ղըմանի և Ռաշիտ Ասիլ՝ անդամ

Պասքէթպոլի Վերին Կոմիտէ.— Պր. Պր. Ապտել Ռահման Իյա՝ նախագահ, Էմինէ Միչնուզ և Մունիր Թըլլօ՝ անդամ։

Այս զոյգ ընտրութիւնները կատարուեցան կրթական նախարարութեան ներկայացուցիչ Պր. Խէյրըտտին Պաքրիի նախագահութեան տակ։

ՀԱԼԷՊԻ ՊԱՍՔԷԹՊՈԼԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՖԷՏԷՐԱՍԻՈՆԸ

Կը տեղեկանանք որ, անցեալ շաբթուան ընթացքին Հալէպի մարզական միութեանց ներկայացուցիչները, կրթական տնօրէնութեան հովանաւորութեան ներքեւ, ժողով մը գումարած և ընտրած են պասքէթպոլի ֆէտէրասիոնը։

Ընտրուած են.— Պր. Պր. Խամիս Սուքիաս, Սարգիս Մկրտիչեան, Մուհամմէտ Ղաչրա, Սալահ Ղուաֆ և Ճորճ Տայեան:

Յաջողութիւն կը մաղթենք նորընտիր ֆէտէրասիոնին։

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՖԷՏԷՐԱՍԻՈՆԸ

Ինչպէս մարզական շրջանակներուն և մարզասէր հասարակութեան ծանօթ է, Հալէպի մարզական միութիւններուն մեծամասնութիւնը իրենց նախնական (ֆըթիսէի) արտօնագրերը ստացան վերջին երկու շաբթուան ընթացքին, (Վասպուրական, Հ.Մ.Մ, Տարօնի «Արծիւ», Սէրքլ Կաթոլիկ և Աէլի). սակայն աւելի կանուխ առժամեայ վաւերացում ստացած միութիւնները՝ Նէտի Արապի և Հ.Մ.Ը.Մ. առիթէն օգտուելով ֆէտէրասիոնի անդամ ընտրեցին ինքզինքնին։

Այս ընտրութեան չմասնակցեցան մեր աւելի վերը յիշած միութիւնները, նոյնիսկ, նախապէս վաւերացուած Ասորիներու (Սիրիէն) ներկայացուցիչն ալ։

Կը տեղեկանանք որ, այս ընտրութիւնը, այս ձեւի տակ, պաշտօնական վաւերացումը չէ գտած, այլ հարցը առկախ վիճակ մը կը պարզէ ներկայիս։

Կը կարծուի թէ ընտրութիւնը պիտի կրկնուի և կամ ուրիշ ելք մը պիտի փնտռուի կացութիւնը դարմանելու համար։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԵՌՈՒԶԵՌԸ

Բացառիկ գոհունակութեամբ մեր ընթերցողներուն կը հաղորդենք որ, շուրջ մէկ ու կէս տարուան դադարէ մը յետոյ, մարզական միութեանց արտօնագրերուն տրուելովը արտակարգ եռուզեռ մը սկսած է այս վերջիններուն մօտ։

Ամէն կողմ շարժում, երթեւեկ, մեղուաջան աշխատանք, հաւաքոյթ, ժողով ու այլեւայլ ձեռնարկներ։

Այս բոլորին դիմաց, ժողովրդեան զանգուածներն ու յատկապէս մարզասէր հասարակութիւնը անտարբեր չեն մնացած և չեն ուզեր մնալ։ Անոնք իրենց կարգին կը փափաքին, ի սրտէ քաջալերել ամէն կարգի ձեռնարկ, շարժում կամ հաւաքոյթ։ Ի տես այս կացութեան, անոնց՝ մօտ ուրախութիւնը անսահման է։

Արդէն, ուրիշ երկիրներու մէջ, սկսուած է 1953–54 եղանակի, սփորի Թագաւորին՝ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ախոյեանութեան, թէ բաժակի մրցումներուն։ Ամէն կողմ ամբոխը առաջ սկսած վերոյիշեալ մրցումներու կողքին, տեղի կ'ունենան նաև Աշխարհի Բաժակի, թէ միջազգային բարեկամական հանդիպումներ։

Քաղաքիս մարզասէր հասարակութիւնը չի բաւականանար, աւելին չ'ուզեր գոհանալ միջազգային մարզական լուրերը լսելով կամ կարդալով։ Այլեւս կ'ուզէ տեսնել իրողութիւնը... իրողութիւն մը որ երկու եղանակ ամբողջ հեռու էր իրմէ։

Այստեղ խօսքը քաղաքիս ֆութպոլի ախոյեանութեան մասին է.— ինչպէս ըսինք, 1951–52 և 952–53 եղանակներուն «լիկ»ի մրցումները տեղի չունեցան, ինչ որ ցաւ պատճառեց բոլորիս անխտիր։

Սակայն այժմ, կը յուսանք թէ, երկրին ֆութպոլի Վերին կոմիտէին ընտրութեամբ, մարզական միութիւններու արտօնագրերուն տրուելովը և մօտիկ ապագային տեղական ֆէտէրասիոնին կազմութենէն վերջ կը սկսին, երկար տենէ ի վեր անհամբեր սպասուած ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումները։

Դեռ հիմակուընէ մարզական շրջանակներու և ժողովրդեան խաւերու մէջ, այս ուղղութեամբ ճալիս—ային խօսակցութիւններ, շշուկներ և բոի—բոաներ սկսած են, որովհետեւ այս կամ այն խումբին մօտ առաւելութիւն, տեղքայլկամ անել կացութիւն մըկը նշմարուի ու այլ և այլ նախատեսութիւններ կը կատարուին։

Մաղթենք որ, պաշտօնական և անպաշտօն ամէն կարգի ձեւակերպութիւններ օրէնքի սահմանին մէջ վերջ գտնեն, այլեւս խօսքին գործի անցնելու համար։

(ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՇԵՊԼ ՖԻԱՆՔՈՄ) ԽՈՒՄԲԸ ՍՈՒՐԻԱ ԿՈՒԳԱՅ

«Էլ Պինէ»էն կը տեղեկանանք որ, Շըրթաթ—Մէտէնիի հրաւէրով, յառաջիկայ ամիս, Եգիպտոս այցելէ վերջ, զոյգ մրցումներու համար Սուրիա պիտի այցելէ, Արեւմտեան Գերմանիոյ ախոյեան (Նիւրընպերկ քաղաքէն)Շեպլ Ֆիանքոմ ֆութպոլի խումբը։

ՎԱՍՄԱՐ

ՏՊԱՐԱՆ «ՆԱՅԻՐԻ»
ՀՈԳԵՏՈՒՆ - ՀԱԼԷՊ

ԵՐԳ ՀԱՅ ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ

Տառապանքի ցաւը ձեռքին թափառում եմ օտար աշխարհ
Փնտռում եմ յար սփոփարար ինձ հարազատ մի ճանապարհ.
Սարմաց մ'ունիմ սիրասոյզ իմ հէք սրտին խորք թաքուն,
Ո՞ւր տարէք ինձ իմ հրաշակերտ ու փառապա՞նծ հայրենի տուն.

Հայրենաբաղձ սէրս յուռած լուսապայծառ հորիզոնին,
Ջերմ սիրազեղ աղօթք ունիմ փառաբանել իմ Արարչին,
Թէ հինաւուրց մի ուխտ ունիմ կարօտակէզ խորն իմ հոգուն,
Ու տարէ՛ք ինձ իմ հրաշակերտ ու փառապա՛նծ հայրենի տուն.

Թէ ինձ օծեն իշխանութիւն անհամար այս ափերին,
Ու ինձ կերտեն ոսկի պալատ զմրուխտ սարի սեգ կատարին,
Նորից կ'երգեմ ես խանդավառ իմ հոգու իղձն յար զուարթուն,
Ո՞ւր տարէ՛ք ինձ իմ հրաշակերտ ու փառապա՛նծ հայրենի տուն.

Ո՞ւր թողէք ինձ տեսնեմ աղօտ դրախտ երկրին իմ կենսավառ,
Երգեմ Սեւանն ու Երեւանն, զարնի արտերն լի, ոսկեվառ,
Հրճուիմ մ, այն իմ հոգեզմայլ երազ կեանքի սիրովն անհուն...
Ո՞ւր տարէ՛ք ինձ իմ հրաշակերտ ու փառապա՛նծ հայրենի տուն.

Ո՛ւր, թողէք ինձ տեսնեմ աղօտ իմ Արարատն վես, վեհափառ
Տեսնեմ նրա «գերուած» ճակտին ազատութեան ջահն մեռավառ...
Խնդրում եմ ձեզ «ուխտն անկատար» հայ պանդուխտի տենչովն անհուն,
Ո՞ւր տարէ՛ք ինձ իմ հրաշակերտ ու փառապա՛նծ հայրենի տուն.

Նիւ Եորք — ԼՈՒՍԻՆ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

Իր պարունակութեամբ հայութեան
նորագոյն եւ մեծագոյն բառարանին
«ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԼԵԶՈՒԻ
ԼԻԱԿԱՏԱՐ ԲԱՌԱՐԱՆ»
2000 ԷՋ, 24 ՊԱՏԿԵՐԱԽՈՒՄԲՈՎ
ՅՕՐԻՆԵՑ՝ ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

Մօտօրէն լոյս կը տեսնէ այս բառարանի առաջին հատորը, 700 էջ
Նախընթաց հին ու նոր, մեծ ու փոքր, բոլոր բառարաններու վրայ մեծ առաւելութիւններ ունի
Կը մրցի ու կը գերազանցէ բոլորն ալ կը բովանդակէ.

1. Ամենամեծ պաշար հայ լեզուի բառերուն.
2. Հայերէն արմատական բազմահազար բառեր.
3. Իւրաքանչիւր բառ բացատրուած է ու տրուած օրինակներ.
4. Հոմանիշներու մեծաքանակ բազմութիւն 1500 բառէ աւելի.
5. Հայ գաւառական ընտիր բառեր 30000 է աւելի,
6. Նորակեր բազմաթիւ բառեր գիտական նշանակով ու բացատրութեամբ.
7. Գիտական արհեստագիտական, գրական բառեր 5000 է աւելի:
8. Հայկական ծեսեր ու սովորութիւններ առատօրէն հայ հոգին կերպաւորող բազմահազար են.
9. Բառարանիս պատուական ընթերցողը եւ ուսանողը իրենին պիտի սոսափէ ու տեսնէ ու համոզուի մեր բառին, երբ սկսի կարդալ այս իր Հայ լեզուի գանձարանը.
10. Մասնաւոր զեղչ պիտի ընենք պատուական հայ առաջաբերք 25 ս. տոկի կանխիկ վճարել. իսկ երէ յետոյ գնել ուզէ 50 ս. ...: Ստանալու համար դիմել Տպարան Աէի, Թիլէլ պողոտայ, Հալէպ

ԱՐԴՈՒԿԻՉ ՅԱԿՈԲ

Ձեր հագուստները արդուկել տալու համար դիմեցէք արդուկիչ Յակոբի, Մէյտան, Կուլպէնկեան Մարտիրոսի մօտ, ուր ձեզ պիտի մատակարարէ խիստ մատչելի գիներ.
Արդուկիչ Յակոբի մօտ պիտի գտնէք նաեւ «ՍՈՒՐԻԱ» օրաթերթը.

Ուշադրութիւն Ուշադրութիւն
ՏԻԿԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԾ
ՏԻՒՐԱԿԼՈՍ
(ՄԱՆԻԿԻՒՐԸ)
ՏԻՒՐԱԿԼՈՍ Ամերիկայի մէջ օրական մէկ միլիոն սրուակներ կը ծախուին աշխարհի զանազան շրջաններուն մէջ.
Փորձեցէք և անպայմանօրէն գոհ պիտի մնաք։

NECCHI ՆԷՔՔԻ
ՄՕՏ ՕՐԷՆ
Հալէպ կը հասնին
Աշխարհահռչակ իտալական
ՆԷՔՔԻ NECCHI
ԿԱՐԻ ՏԵՍԱԿԱՒՈՐ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
ԾԱՆՕԹ.— Այս մեքենաները Միջազգային 26 տեսակի մեքենաներու ցուցահանդէսի մէջ առաջնութիւնը շահած են, իրենց թեքնիք առաւելութիւններով։
Մանրամասնութիւնները առանձին։

Գրաշարութիւն սորվիլ փափաքողներուն
Տպարան «Նայիրի» գրաշարի պէտք ունի։ Ամէն անոնք որ կը փափաքին գրաշարութիւն սորվիլ, կրնան դիմել տպարանատէր Պր. Աւետիս Էզմէքճեանին, Թիլէլ պողոտայ, Կիւլէկեան վաճառատան մօտ:

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

Տեղական Լուրեր

ԱՆՁՐԵՒ, ՓՈԹՈՐԻԿ, ՁԻՒՆ ԵՒ ՄՍՐԻԿՑԻՏ ՄԸ ԿԸ ՊԱՏԵՆ ՍՈՒՐԻԱՆ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով Նոյեմբեր ամսուան մէջ ձիւն տեղաց Դամասկոսի մէջ, որուն պատճառաւ մայրաքաղաք տանող բոլոր ճամբաները փակուեցան, իսկ վրաններու տակ ապրող պաղեստինցի գաղթականները բոլորովին խեղճուկ վիճակի մը մատնուեցան։

ՊԷՅՐՈՒԹ.— 48 ժամէ ի վեր տեղատարափ անձրեւները դադար չեն առած, ուր հեղեղներ սկսած գոյանալ որոնց պատճառաւ զանազան դէպքեր պատահեցան։

Ջէյթունիէ թաղին մէջ հեղեղները ոլորեցին [illegible] քաղաքէն ուր նաւահանգիստը պարունակող [illegible] թող եղած, պարի հաւաքատեղիներով եւ բաղնիք տարիներով փողոց վաղուցին ասրասփոխ...։

Ցայնիրու հիւանդանոցին մօտ պատ մը մէկէն փլաւ, որուն տակ գտնուող 2 ինքնաշարժներ ջարդ ու փշուր եղան։

Իսկ Նահրի շրջանին մէջ մեծ թիւով թիթեղեայ հիւղականներ քանդուեցան։ [illegible] բնակիչներուն երեւոյթը գիտցին Ջէզիրէ բլէն Հ'ելլայ։

Ինքնաշարժի ահռելի արկած մը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— «Ներոն» հանրակառք ընկերութեան ինքնաշարժներէն մին 25 Իրաքցի ճամբորդներ առած Պէյրութէն կուգար. [illegible] Դամասկոսէն [illegible] ինքնաշարժ մը 30 ճամբորդներով [illegible] կոչուելու տարածքի կը սուրար դէպի Պէյրութ։ Ա. ինքնաշարժի վարիչը վայրկեան մը անմտելով [illegible] դէպի աջ կը թեքի իսկ միւս ինքնաշարժը աւելի ետ մնալով կ'ատրկուի աւելի թեքել, սակայն կը տեսնէ յանկարծ որ նմէ չարաճակէ անդունդի ի վեր ահռելի [illegible] ճամբորդները կ'առնպաւի [illegible] հայերին մօտ եղող ծառի մը զարնուիլ։ Սակայն այսպէսով չի վերջանար [illegible] կ'ուզայ եւ իր այդ ամբողջ թափովը կը զարնէ «Ներոն» ինքնաշարժին, ինքնաշարժները գրեթէ կը փշրուին եւ վարիչները եւ կարգ մը ճամբորդներ կը վիրաւորուին եւ անմիջապէս հիւանդանոց կը փոխադրուին այլ ինքնաշարժներով, որոնք այդ տեղէն կ'անցնէին։

Շնորհիւ «Ներոն»ի ինքնաշարժին, վարիչ Մանուէլ Մալթաճեան [illegible] եւ ճարպիկութեան երկու կողմէ ճամբորդները կը փրկուին ամբողջական մահէ մը։

Տիւէրրիս

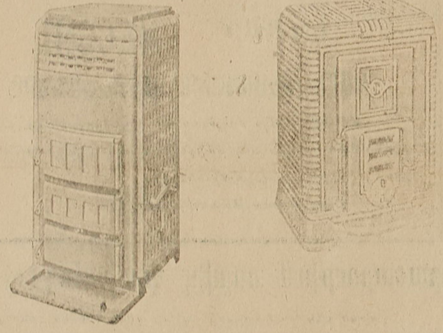

Փոքր եւ հանքածուխի ֆրանսական արդիական վառարաններ, որոնք համբաւաւոր են իրենց խնայողութեամբ, շատ դիւրամատչելի գիներով կը վաճառուին։

Աղիզիէ, Հայ. Ազգ. նոր շէնքին մէջ, հեռաձայն թիւ 14268

Ձեր տօնական օրը վերապահեցէք
ԳԵՐՄԱՆԻԿ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ
Սինեմայի ցերեկոյթին
ԿԻՐԱԿԻ 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1953 ԿԵՍՕՐԷ
ԱՌԱՋ ԺԱՄԸ 10,15ԻՆ
Սինեմա «ՕՓԵՐԱՅ»Ի մէջ
ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻ ԵՂԱՆԱԿԻՆ
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԺԱՊԱՒԷՆԸ
ԼՔԵԱԼԸ
(LE BATARD)

ՍԱԹԻ ԲԱՑԽՈՒՄ

Կ'իմանանք որ Հալէպի Հ.Բ.Ը. Միութեան Առողջապահական Տնօրէն [illegible] նօտարական Պրն. [illegible] պիտի սկսի չէ իր ծծկեր երախաներու փաթի կաբի բացումը։ Հայ. Ազգ. Կարմիր Խաչի շէնքին մէջ, (Սիւլէյմանիէ)։

Ձեր նշանածներուն, տիկիններուն եւ քոյրերուն համար ի՞նչ կայ աւելի գեղեցիկ նուէր՝ քան ԷԼԻՏԱ ժամացոյցները, որոնք կը ծախուին ԼՈՒԹՖԻ ՖՐԵՆԿՕՆԻ վաճառատունը, Ֆարուք փողոց։

ՄՕՏ ՕՐԷՆ... ՄՕՏ ՕՐԷՆ...
ՕՐՈՒԱՆ ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ
«Մարիա Տէլ Գարմէն»
ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ, ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ
«Վասպուրական»
ԸՆԴԴԷՄ
«Արծիւ»ի
Կիրակի, 22 Նոյեմբեր 1953, կէսօրէ ետք ժամը 2,30ին, ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆի դաշտին վրայ, Նոր-Գիւղ։

ՄՈՒՏՔԸ ՁՐԻ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Հ. ԵՓՐԵՄ ՏԷՐ-ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ
«Դէպի աղբիւր լոյսին»
ԿԱՄ
«Տիեզերքի առեղծուածը»

Ուր գիտական եւ իմաստասիրական փաստերով կ'ապացուցուի Աստուծոյ գոյութիւնը, եւ կը լուծուին իմաստասիրական այլ եւ այլ հարցեր։

Բոլորովին արդիական եւ հանելի ոճով հեղինակուած գիրք մը որ պէտք է ամէն մարդ ունենայ։

Գին՝ 225 ս. ոսկի
Ատ նոյն Համար գինեյ
Հալէպ — Միւթթարեան վարժարան, Նամակատուփ 591
Պէյրութ — Միւթթարեան կեդրոնատեղի, Պուրճ Համուտ

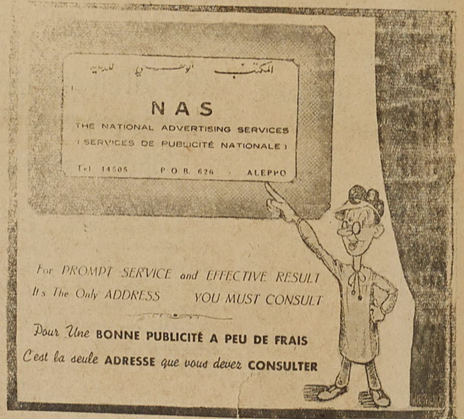

ՖԱՔԻՐ—ԱՍՏՂԱԳԷՏ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՔՆԱՑՆՈՂ ԵՒ ՈԳԵՀԱՐՑ
Բէլլէսէ Պողոսայ, Կարած Խաուռամ
Հեռաձայնի թիւ 12271

ՕԳՆԵՑԷՔ
ԱԶԳ. ԾԵՐԱՆՈՑ
ԱՆԽԵԼԱՆՈՑԻՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տոլար	356
Սթեռլին	945
Ֆրանսական 1000 Ֆրանք	902
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,50
Եգիպտական	850
Յորդանանեան	915
Տինար	970
Թրքական	64,00
Լիբանանեան	109,50

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Անգլիական	34,00
Օսմ. Թիւնարի	27,36
Օսմ. Րէշատի	31,50